

UYUŞTURUCU MADDE TİCARETİ OLAYLARINDA

(TCK m. 188)

İLGİLİ MEVZUAT:

Madde 188 - (1) Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal, ithal veya ihraç eden kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Uyuşturucu veya uyarıcı madde ihracı fiilinin diğer ülke açısından ithal olarak nitelendirilmesi dolayısıyla bu ülkede yapılan yargılama sonucunda hükmolunan cezanın infaz edilen kısmı, Türkiye'de uyuşturucu veya uyarıcı madde ihracı dolayısıyla yapılacak yargılama sonucunda hükmolunan cezadan mahsup edilir.

(3) Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak ülke içinde satan, satışa arz eden, başkalarına veren, sevk eden, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden, bulunduran kişi, beş yıldan onbeş yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Uyuşturucu veya uyarıcı maddenin eroin, kokain, morfin veya bazmorfin olması hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Yukarıdaki fıkralarda gösterilen suçların, suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(6) Üretimi resmi makamların iznine veya satışı yetkili tabip tarafından düzenlenen reçeteye bağlı olan ve uyuşturucu veya uyarıcı madde etkisi doğuran her türlü madde açısından da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır. (Ek cümle: 29/06/2005-5377 S.K./22.mad) Ancak, verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir.

(7) Uyuşturucu veya uyarıcı etki doğurmamakla birlikte, uyuşturucu veya uyarıcı madde üretiminde kullanılan ve ithal veya imali resmî makamların iznine bağlı olan maddeyi ülkeye ithal eden, imal eden, satan, satın alan, sevk eden, nakleden, depolayan veya ihraç eden kişi, dört yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(8) Bu maddede tanımlanan suçların tabip, diş tabibi, eczacı, kimyager, veteriner, sağlık memuru, laborant, ebe, hemşire, diş teknisyeni, hastabakıcı, sağlık hizmeti veren, kimyacılarla veya ecza ticareti ile iştigal eden kişi tarafından işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

YAPILMASI GEREKENLER

- 1) Uygulamada uyuşturucu madde ticareti genelde gizli kapaklı yapıldığından iletişimin dinlenmesi suretiyle yürütülen soruşturmaya konu olmaktadırlar. Uyuşturucu madde ticareti yaptıkları noktasında istihbari bilgi edinilen kişiler hakkında Cumhuriyet savcına bilgi verilerek mahkemeden iletişimin dinlenmesi ve kayda alınması kararı alınmakta ve soruşturmaya başlanmaktadır.
- 2) Uyuşturucu madde ticaretine ilişkin incelemeler yapılırken, özellikle satışa yönelik olan diyaloglar atlanmamalı, titizlikle irdelenmelidir.
- 3) Şahısların buluşma anı titizlikle irdelenmeli, satış yapıldığı hususunda tereddüte mahal bırakmayacak önemli verilere ulaşılmalıdır. Aksi halde şahısların ticaret yaptıklarına dair vicdani kanaat oluşmasına rağmen somut bir veri bulunmaması nedeniyle beraat kararlarına muhatap olunabilmektedir.
- 4) Uyuşturucu veya uyarıcı madde muhafaza altına alınmalıdır. Rıza ile verilmiyorsa savcıdan alınacak emir üzerine el koyulmalıdır. Elkoyma işlemi hakim onayına sunulacağından acele hareket edilmeli ve evrak savcılığa ulaştırılmalıdır.
- 5) Uyuşturucu maddenin niteliği saptanmalıdır (eroin, esrar vs.). **3)El** koyulan uyuşturucu veya uyarıcı madde hassas tartıyla tartılarak miktarı tespit edilmeli ve tutanağa bağlanmalıdır. Bu işlem için il veya ilçede bulunan bir kuyumcu kullanılabilir.
- 6) Şüpheli şahıs derhal yakalanarak ifadesi alınmalıdır.
 - a.) Bu ifadesinde uyuşturucu veya uyarıcı maddeyi hangi amaçla (satmak, kullanmak) bulundurduğu hususuna yer verilmeli, bu beyan delillendirilmelidir.
 - b.) Şüphelinin 18 yaşından küçük olması halinde ifadesi kolluk tarafından alınamayacak, ancak ve ancak müdafii huzurunda Cumhuriyet savcısı tarafından alınacaktır.
- 7) Şüpheli şahıs ticaret yapmasına rağmen kullanıcı olduğuna dair savunma yapıyorsa, şüphelinin uyuşturucu kullanıp kullanmadığının tespiti için kan ve idrar örneklerinin mahkemeden alınacak karar ile tespit edilmesi için Cumhuriyet Savcısı bilgilendirilmelidir. Çünkü şahıs esasen satıcı olmasına rağmen, üzerinde yakalanan uyuşturucu miktarı orta düzeyde (örneğin 300 gr civarında) olduğunda ve şahıs

kullanıcı olduğunu belirttiğinde, gerçekten kullanıcı olup olmadığının tespiti için **kan ve idrar örneği alınması gerektiğinden** ve bunun için hakim kararı gerektiğinden Cumhuriyet savcısıyla bu konu paylaşılmalı ve alınacak talimata göre hareket edilmelidir.

- 8) Şüpheliler ihbara konu bölgede elde edilemez ise haklarında ayrıntılı bir araştırma yapılmalıdır (sabıka kayıtlarının çıkarılması, ikamet ve varsa iş yeri adreslerinin bulunması ve bu adreslerin teyidi, çevrede kolluk tarafından güvenilir olduğu düşünülen vatandaşlardan ihbara veya istihbari çalışmalara konu olan şahıslar hakkında bilgi edinilmesi v.b.)
- 9) Olay yerinde ve arama yapılması halinde arama yapılan mahalde gerekli tedbirler alınarak gerekli incelemeler yapılmalıdır (kamera görüntüleri, fotoğraf, parmak izi araştırması vs. suçu dellillendirebilecek, iddiayı kuvvetlendirecek suç delillerinin elde edilmesine yönelik işlemler gerçekleştirilmelidir.)
- 10) Olay yerinin krokisinin çizilmelidir. Özellikle ele geçirilen uyuşturucunun bulunduğu malzemede parmak izi çalışması yapılmalıdır.
- 11) Çalışmalara konu şahıslar hakkında uyuşturucu madde ticareti yaptıkları yönünde makul şüphe oluşması halinde şahısların uyuşturucu maddeyi nerede ve kimlere sattığı tespit edilmelidir.
- 12) Tespit edilen yerlerde görevli personelin tedbir olarak şahsı veya şahısları uyuşturucu madde satarken tespit etmeleri ve uyuşturucu madde satan şahısla birlikte satın alan şahsın da yakalanarak üzerlerindeki uyuşturucu maddeler muhafaza altına alınmalıdır.
- 13) Cumhuriyet Savcısından alınan talimat doğrultusunda uyuşturucu madde satan, imal eden, bulunduran ve kullanan şahısların şüpheli olarak ifadeleri alınmalıdır. Ne zamandan beri ve en son hangi tarihte uyuşturucu madde kullandığı, kimden temin ettiği (Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması yönünden uyuşturucu maddeyi temin ettiği kişinin açık kimliğini bilmiyor fakat görse tanıyabileceğini beyan etmişse, mutlaka fotoğraftan teşhis işlemi usulüne uygun olarak yaptırılmalıdır), ne amaçla bulundurduğu ile satın alma, temin etme tarihleri sorulmalı, uyuşturucu ticareti suçundan savunmalar müdafii huzurda alınmalıdır.

DOSYA TAKİP FORMU

(UYUŞTURUCU MADDE TİCARETİ OLAYINDA)

	Evet	Hayır
Şüpheli ifadesi alınmış mı?		
Şüpheli ifadesinde avukat bulundurulmuş mu?		
Varsa olayın tanıkları dinlenmiş mi?		
Yakalama-gözüaltına alma tutanağı düzenlenmiş mi?		
Sanık karar takip formu düzenlenmiş mi?		
Yakalama işlemi yakınlarına bildirilmiş mi?		
Tartım tutanağı var mı?		
Uyuşturucu maddenin görüntüleri çekilmiş mi?		
Varsa mobese kayıtları CD ortamında getirilmiş mi?		
Olayın özelliğine göre teşhis tutanağı var mı?		
Kullanıcı iddiasında kan kıl tükürük incelemesi var mı?		